

39

ZARZĄDZENIE NR 495 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 25 maja 2004 r.

w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1 Przepisy ogólne

§ 1

Zarządzenie określa metody i formy wykonywania przez policjanta zadań w zakresie czuwania nad bezpieczeństwem i porządkiem ruchu na drogach i jego kontrolowania, zwanych dalej „kontrolą ruchu drogowego”, a w szczególności:

- 1) organizację służby na drogach i sposób jej pełnienia przez policjantów, z uwzględnieniem współdziałania z innymi rodzajami służb Policji i podmiotami pozapolicyjnymi w zakresie działań zmierzających do zwalczania przestępczości na drogach i poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
- 2) wykonywanie przez policjanta czynności na miejscu zdarzenia drogowego;

---

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 153, poz. 1271, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 884, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609, Nr 192, poz. 1873, Nr 210, poz. 2036.

3) dokumentowanie służby policjanta.

§ 2

1. Zadania Policji w zakresie kontroli ruchu drogowego i czynności na miejscu zdarzeń drogowych wykonuje policjant pełniący służbę w komórce właściwej do spraw ruchu drogowego, który ukończył odpowiednie szkolenie w tym zakresie, zwany dalej „policjantem ruchu drogowego”.
2. Policjant pełniący służbę patrolowo-interwencyjną lub obchodową wykonuje zadania z zakresu kontroli ruchu drogowego w przypadku ujawnienia wykroczenia przeciwko porządkowi i bezpieczeństwu w komunikacji oraz podejmuje wstępne czynności na miejscu zdarzenia drogowego do czasu przybycia policjantów z komórki właściwej do spraw ruchu drogowego.
3. Policjant, o którym mowa w ust. 2, może wykonywać zadania określone w ust. 1 na polecenie kierownika jednostki organizacyjnej Policji lub dyżurnego jednostki.
4. Policjant inny niż określony w ust. 1 i 2 może być doraźnie kierowany do wykonywania niektórych czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego na polecenie kierownika jednostki organizacyjnej Policji.

§ 3

1. Policjant ruchu drogowego może być skierowany do wykonywania innych zadań niż kontrola ruchu drogowego w przypadku zdarzenia wymagającego niezwłocznego podjęcia czynności służbowych.
2. Decyzję o skierowaniu, o którym mowa w ust. 1, podejmuje kierownik jednostki organizacyjnej Policji, upoważniona przez niego osoba lub dyżurny jednostki.

§ 4

1. Zadania wymagające wiedzy specjalistycznej w zakresie:
  - 1) kierowania ruchem drogowym,
  - 2) kontroli stanu technicznego pojazdów silnikowych,
  - 3) obsługi i wykorzystania przyrządów kontrolno-pomiarowych służących do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego oraz pomiaru prędkości,
  - 4) wykonywania czynności na miejscu zdarzeń drogowych,
  - 5) kontroli przewozu towarów niebezpiecznych,
  - 6) kontroli dokumentów związanych z wykonywaniem transportu drogowego lub przewozów na potrzeby własne,
  - 7) kontroli zapisów urządzeń samoczynnie rejestrujących prędkość jazdy, czas jazdy i postoju (tachografów)
 wykonuje wyłącznie policjant ruchu drogowego, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 oraz § 30 ust. 3.

2. Policjant inny niż określony w § 2 ust. 1 może:
  - 1) wykonywać czynności wymagające użycia przyrządów kontrolno-pomiarowych w zakresie:
    - a) badania zawartości w organizmie alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu,
    - b) pomiaru prędkości pojazdów na drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz w strefach zamieszkania;
  - 2) kierować ruchem drogowym, jeżeli wykonuje czynności w zakresie zabezpieczenia miejsca zdarzenia oraz zabezpieczenia imprez na drogach.
3. Warunkiem używania przyrządów, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lit. b, jest ukończenie przez policjanta kursu specjalizacyjnego doskonalenia zawodowego z zakresu obsługi tych przyrządów.
4. W komendach wojewódzkich (Stołecznej) Policji kursy, o których mowa w ust. 3, realizują policjanci wyznaczeni przez komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji, posiadający odpowiednią wiedzę i umiejętności.
5. Ewidencję policjantów jednostki organizacyjnej Policji innych niż policjanci ruchu drogowego, przeszkolonych z zakresu obsługi przyrządów kontrolno-pomiarowych, prowadzi komendant tej jednostki.
6. Kontroli, o której mowa w:
  - 1) ust. 1 pkt 6, może dokonywać jedynie policjant ruchu drogowego, który został upoważniony przez właściwego komendanta Policji do nakładania kar pieniężnych w drodze decyzji administracyjnej w jego imieniu;
  - 2) ust. 1 pkt 7, może dokonywać jedynie policjant ruchu drogowego zaopatrzony w odpowiednią pieczęć, określoną przepisami o kontroli ruchu drogowego.

Rozdział 2

Organizacja służby na drogach

§ 5

Organizację i koordynację służby pełnionej na wybranych drogach krajowych, zwaną dalej „centralną koordynacją służby”, określa dyrektor biura Komendy Głównej Policji właściwy do spraw ruchu drogowego po zasięgnięciu opinii właściwego komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji.

§ 6

1. Organizację i koordynację służby pełnionej na drogach nieobjętych centralną koordynacją, zwaną dalej „wojewódzką koordynacją służby”, określa komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji po zasięgnięciu opinii właściwych komendantów powiatowych lub miejskich Policji.

2. Określając wojewódzką koordynację służby należy uwzględnić w szczególności warunki współdziałania sąsiadujących komend powiatowych lub miejskich Policji, a w tym:
  - 1) wzajemne przekazywanie informacji o danych radiowych i dyslokacji patroli (posterunków) wykonujących zadania na odcinkach dróg usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie granicy powiatu;
  - 2) prowadzenie przez policjantów działań na terenie sąsiedniego powiatu;
  - 3) podejmowanie wspólnych działań kontrolnych wzajemnie skoordynowanych.

§ 7

1. Dyslokację służby ustala kierownik komórki właściwej do spraw ruchu drogowego jednostki organizacyjnej Policji, w szczególności na podstawie:
  - 1) kwartalnej analizy stanu bezpieczeństwa i porządku na drogach, w tym aktualnego nasilenia przestępstw i wykroczeń, zatwierdzonej przez właściwego komendanta powiatowego lub miejskiego Policji;
  - 2) natężenia i struktury ruchu na poszczególnych odcinkach dróg i skrzyżowaniach;
  - 3) harmonogramu pełnienia służby centralnie koordynowanej;
  - 4) planów wojewódzkiej koordynacji służby;
  - 5) planów imprez na drogach;
  - 6) systemu dyslokacji punktów blokadowo-kontrolnych;
  - 7) potwierdzonych uwag i wniosków zgłaszanych przez obywateli, organy, instytucje oraz policjantów;
  - 8) planów działań wojewódzkich i powiatowych oraz innych doraźnych zadań.
2. Poza elementami wymienionymi w ust. 1, w planowaniu dyslokacji służby oraz precyzowaniu zadań i sposobu jej pełnienia należy uwzględnić w szczególności: porę roku i doby, dzień tygodnia, warunki atmosferyczne, przewidywane zagrożenia, informacje przekazane przez inne służby.
3. Dyslokacja służby powinna uwzględniać powiązanie miejsca i czasu pełnienia służby z postawionymi zadaniami.

§ 8

Ze względu na natężenie ruchu oraz zagrożenie jego bezpieczeństwa i porządku policjanci pełnią służbę na drogach w sposób:

- 1) stały, tj. codziennie przez 1, 2 lub 3 zmiany na drogach, na których wzmożony ruch i wynikające z tego zagrożenie występuje systematycznie przez znaczną część doby;
- 2) sezonowy, tj. tylko w niektórych okresach, stosownie do potrzeb, w szczególności w rejonach turystyczno-wypoczynkowych;

- 3) doraźny, jeżeli wzmożone natężenie ruchu i zagrożenie jego bezpieczeństwa występuje w krótkim okresie, np. z powodu odbywających się targów, imprez, uroczystości, przejazdów osób ochraniających, katastrof.

§ 9

1. Do służby na drodze należy kierować patrole co najmniej dwuosobowe, składające się z policjantów ruchu drogowego lub policjantów wyznaczonych do pełnienia służby na drogach w sposób określony w § 2 ust. 3 bądź innych policjantów.
2. W skład patrolu mogą wchodzić również funkcjonariusze innych służb, tj. straży gminnej (miejskiej), straży granicznej, inspekcji transportu drogowego, urzędu celnego, żandarmerii wojskowej oraz straży pożarnej.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do służby pełnionej na autostradzie, w komórce obsługi zdarzeń drogowych oraz służby centralnie koordynowanej.
4. Na dowódcę patrolu wyznacza się policjanta ruchu drogowego.
5. Dopuszcza się pełnienie służby przez patrol jednoosobowy, w tym również na posterunku, wyłącznie od świtu do zmierzchu w obszarze zabudowanym.
6. W przypadku zabezpieczenia imprez na drogach policjant może pełnić służbę w patrolu jednoosobowym albo na posterunku poza obszarem zabudowanym od świtu do zmierzchu.

§ 10

1. Dla każdej trasy objętej centralną lub wojewódzką koordynacją służby opracowuje się szczegółową charakterystykę, którą zatwierdza właściwy miejscowo komendant powiatowy lub miejski Policji. Charakterystyka podlega zarejestrowaniu zgodnie z przepisami dotyczącymi pracy kancelaryjnej.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do odcinków tras w granicach administracyjnych miast.
3. Na charakterystykę trasy składają się zwłaszcza:
  - 1) opis trasy, który powinien zawierać:
    - a) ogólne dane o trasie (numer lub nazwę drogi, przebieg, długość, granice powiatu, ukształtowanie pionowe i poziome, szerokość jezdni, liczbę pasów ruchu, rodzaj nawierzchni, obszary zabudowane, miejsca styku z innymi trasami oraz miejsca przeznaczone do zatrzymywania pojazdów, w tym samochodów ciężarowych, i inne istotne informacje),
    - b) dane o natężeniu i strukturze ruchu (okresy największego natężenia, struktura rodzajowa i kierunkowa ruchu na najważniejszych odcinkach trasy),
    - c) informacje o występujących na trasie urządzeniach organizacji i bezpieczeństwa ruchu (systemy regulacji ruchu, urządzenia ostrze-

- gawczo-zabezpieczające, ważniejsze znaki drogowe itp.),
- d) opis miejsc o szczególnym zagrożeniu porządku i bezpieczeństwa (skrótowe analizy stanu zagrożenia, liczba, rodzaj, czas, przyczyny i skutki zdarzeń drogowych, nasilenie wykroczeń na poszczególnych odcinkach trasy itp.), a także zagrożeniu przestępczością kryminalną,
  - e) informacje o miastach, osiedlach oraz ważniejszych obiektach i instytucjach zlokalizowanych przy trasie (np. drogi dojazdowe, parkingi, w tym przeznaczone dla transportu materiałów szczególnie niebezpiecznych oraz pojazdów usuwanych z dróg, placówki służby zdrowia, stacje paliwowe, jednostki Policji, obiekty wojskowe, administracja drogowa – ich adresy, telefony, godziny urzędowania),
  - f) inne informacje określające szczególne zagrożenia wynikające z charakteru miejsca lub obiektu znajdującego się przy drodze bądź w jej pobliżu;
- 2) szkic trasy, który powinien być graficznym odzwierciedleniem ważniejszych elementów jej charakterystyki;
  - 3) zadania policjanta charakterystyczne dla trasy, które powinny być opracowane w formie wykazu jego podstawowych obowiązków.
4. W przypadku wystąpienia zmian charakterystyka trasy powinna być niezwłocznie zaktualizowana.
  5. Charakterystykę trasy przechowuje kierownik komórki właściwej do spraw ruchu drogowego, a kopię charakterystyki powinien posiadać przy sobie patrol pełniący służbę.
  6. Za sporządzenie charakterystyki trasy, jej prawidłowość, aktualizację i przechowywanie jest odpowiedzialny kierownik komórki właściwej do spraw ruchu drogowego.

§ 11

Kierownik komórki właściwej do spraw ruchu drogowego lub wyznaczony przez niego policjant sporządza graficzne zestawienie planowanych służb podległych mu policjantów, zwane dalej „grafikiem”.

§ 12

Policjant kierujący pojazdem służbowym przed objęciem służby ma obowiązek sprawdzić wyposażenie pojazdu, jego stan techniczny oraz działanie środków łączności. O stwierdzonych usterkach, których nie można natychmiast usunąć, względnie brakach w wyposażeniu pojazdu, policjant niezwłocznie melduje prowadzącemu odprawę do służby.

§ 13

1. Odprawę do służby i rozliczenie służby przeprowadza kierownik komórki właściwej do spraw ru-

- chu drogowego lub wyznaczona przez niego osoba, a w razie ich nieobecności dyżurny jednostki organizacyjnej Policji.
2. Odprawa, o której mowa w ust. 1, powinna uwzględniać w szczególności:
    - 1) pouczenie o zasadach bezpieczeństwa w czasie pełnienia służby;
    - 2) sprawdzenie gotowości do pełnienia służby;
    - 3) przekazanie informacji o aktualnym stanie bezpieczeństwa i porządku w rejonie pełnienia służby, w tym poszukiwanych sprawcach przestępstw, skradzionych pojazdach (poszukiwanych lub odwołanych) oraz ważniejszych wydarzeniach na terenie podległym danej jednostce Policji;
    - 4) poinformowanie o dyslokacji służby i składzie patrolu;
    - 5) określenie miejsca, czasu rozpoczęcia i zakończenia przerwy w służbie;
    - 6) poinformowanie o ewentualnych zmianach w organizacji służby lub organizacji ruchu;
    - 7) określenie formy pełnienia służby i zalecanego sposobu realizacji zadań;
    - 8) postawienie zadań doraźnych;
    - 9) sprawdzenie znajomości zadań i obowiązków na posterunku lub trasie.
  3. Przez gotowość policjanta do pełnienia służby należy rozumieć:
    - 1) odpowiedni stan zdrowia;
    - 2) regulaminowe umundurowanie, wymagane wyposażenie służbowe i dokumenty oraz estetyczny wygląd zewnętrzny;
    - 3) dysponowanie sprawnym pojazdem i sprzętem technicznym.
  4. Policjant prowadzący odprawę do służby wyznacza dowódcę patrolu, do którego obowiązków należy podejmowanie decyzji służbowych co do trybu, metod i sposobu podjęcia działań w określonej sytuacji.
  5. Otrzymane na odprawie zadania doraźne policjant jest obowiązany wpisać do notatnika służbowego.
  6. Po zakończeniu odprawy prowadzący ją składa podpis w notatniku służbowym policjanta.

§ 14

1. Decyzję o użyciu motocykli w służbie przy temperaturze poniżej 5° C, jak również podczas intensywnych opadów atmosferycznych podejmuje kierownik komórki organizacyjnej służby ruchu drogowego lub upoważniony przez niego policjant.
2. Do służby na motocyklach kieruje się policjantów, którzy nie ukończyli 40 lat, albo policjantów, którzy ukończyli 40 rok życia i wyrazili pisemną zgodę na pełnienie służby w tej formie.
3. Warunkiem pełnienia służby na motocyklu o pojemności skokowej silnika przekraczającej 350 cm³ jest ukończenie przez policjanta kursu specjalistycznego w tym zakresie.

§ 15

1. W przypadku niewykorzystania przerwy wyznaczonej na odprawie do służby czas lub miejsce jej wykorzystania policjant uzgadnia z dyżurnym jednostki Policji, odnotowując to w notatniku służbowym.
2. Policjant na czas przerwy może opuścić rejon, trasę lub posterunek jedynie po uzgodnieniu z dyżurnym jednostki Policji.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku służby pełnionej na autostradzie, trasie objętej centralną lub wojewódzką koordynacją.
4. Policjant w czasie przerwy prowadzi stały nasłuch radiowy.

Rozdział 3**Sposób pełnienia służby na drogach przez policjantów****§ 16**

1. Służba policjanta na drodze polega na podejmowaniu działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa, porządku publicznego oraz płynności ruchu na trasie lub posterunku.
2. W sytuacji szczególnego utrudnienia ruchu lub jego zatarbowania policjant jest zobowiązany do niezwłocznego podjęcia działań zmierzających do przywrócenia płynności ruchu, a w razie potrzeby ręcznego kierowania ruchem, informując o tym dyżurnego jednostki Policji.
3. W przypadku zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego policjant jest zobowiązany podjąć czynności w celu szybkiego i skutecznego usunięcia przyczyn tego stanu, o czym informuje dyżurnego jednostki Policji, a po zakończeniu służby sporządza notatkę służbową.
4. W ramach działań, o których mowa w ust. 1, policjant powinien zapobiegać przestępstwom i wykroczeniom innym niż przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w ruchu na drogach, a w przypadku ich zaistnienia podjąć przewidziane prawem czynności zmierzające do ustalenia i ujęcia sprawców tych czynów.
5. Wszelkie informacje o przestępstwach lub wykroczeniach, o których mowa w ust. 4, oraz osobach podejrzewanych o ich popełnienie policjant przekazuje dyżurnemu jednostki Policji, a po zakończeniu służby sporządza notatkę urzędową lub meldunek informacyjny.

§ 17

1. Statycznej kontroli prędkości pojazdów przy użyciu przyrządu kontrolno-pomiarowego należy dokonywać przemiennie z patrołowaniem trasy. Przepis ten nie dotyczy przyrządów samoczynnie ujawniających i rejestrujących przekroczenie dopuszczalnej prędkości.

2. Czas i miejsce kontroli prędkości muszą wynikać z zadań przekazanych na odprawie do realizacji przez policjantów w czasie służby.
3. Czas i miejsce kontroli może zmienić dyżurny jednostki Policji na uzasadniony wniosek policjanta w trakcie służby, np. w związku z warunkami panującymi na drodze.
4. Podczas dokonywania pomiaru prędkości pojazd służbowy powinien być usytuowany w miejscu widocznym dla kierujących pojazdami.

§ 18

1. Policjant ruchu drogowego pełniący służbę w patrolu obsługi zdarzeń drogowych na miejscu zdarzenia ma obowiązek stosowania zestawu służącego do zabezpieczania takich miejsc, włączenia niebieskich świateł błyskowych oraz świateł awaryjnych w pojeździe służbowym.
2. Policjant inny niż określony w ust. 1, wykonujący czynności na miejscu zdarzenia drogowego, jest zobowiązany do włączenia w pojeździe służbowym świateł awaryjnych oraz niebieskich świateł błyskowych.

§ 19

1. Policjant, pełniąc służbę na drodze, jest obowiązany:
  - 1) dokładnie zapoznać się z trasą;
  - 2) w miarę możliwości informować uczestników ruchu o zagrożeniach i utrudnieniach wynikających ze złego stanu dróg, zdarzeń losowych lub katastrof;
  - 3) reagować na przestępstwa i wykroczenia, stosując środki przewidziane prawem;
  - 4) pouczać i wdrażać osoby uczestniczące w ruchu do przestrzegania zasad bezpiecznego i kulturalnego korzystania z dróg;
  - 5) w miarę możliwości okazać, na żądanie osoby kontrolowanej, wynik pomiaru lub nagranie;
  - 6) wykonywać czynności wstępne na miejscu zdarzenia drogowego stosownie do posiadanych środków i możliwości oraz zgłaszać dyżurnemu potrzebę skorzystania z pomocy innych służb;
  - 7) przeciwdziałać zanieczyszczeniu środowiska naturalnego w obrębie drogi i przyległego do niej rejonu;
  - 8) w uzasadnionych przypadkach udzielać niezbędnej pomocy uczestnikom ruchu, szczególnie w przypadkach, gdy ich pojazd uległ awarii w miejscu powodującym zagrożenie bezpieczeństwa lub płynności ruchu albo w miejscu zagrożonym przestępczością kryminalną, a o podjętych działaniach powiadomić dyżurnego jednostki Policji;
  - 9) współdziałać z funkcjonariuszami innych służb Policji, zwłaszcza przez zbieranie i przekazywanie informacji o wszelkich naruszeniach

- prawa niezwiązanych z bezpieczeństwem i porządkiem na drogach;
- 10) utrzymywać stałą łączność radiową lub telefoniczną z dyżurnym jednostki organizacyjnej Policji, niezwłocznie meldować o objęciu służby na trasie lub posterunku, a także o zaistniałych wydarzeniach nadzwyczajnych oraz ujawnieniu nietrzeźwych kierujących pojazdami, wypadkach i kolizjach drogowych;
  - 11) zbierać i zgłaszać przełożonemu uwagi i propozycje w zakresie niezbędnych przedsięwzięć zmierzających do usprawnienia, poprawy bezpieczeństwa i porządku ruchu, w tym dotyczące infrastruktury drogowej;
  - 12) posiadać przy sobie potwierdzoną kopię świadectwa legalizacji przyrządów kontrolno-pomiarowych używanych w służbie oraz instrukcje obsługi tych przyrządów; obowiązek ten nie dotyczy kopii świadectwa legalizacji przyrządu działającego samoczynnie;
  - 13) okazać na prośbę osoby kontrolowanej potwierdzoną kopię świadectwa legalizacji przyrządu kontrolno-pomiarowego;
  - 14) dokonać patrolu wyznaczonej trasy co najmniej raz w ciągu służby;
  - 15) używać umundurowania z elementami odbłaskowymi bez względu na porę dnia i roku.
2. Na hasło „policjant wzywa pomocy” policjant ma obowiązek niezwłocznie odstąpić od wykonywanych czynności i, meldując przyjęcie wezwania dyżurnemu, udać się w miejsce zagrożenia.

§ 20

1. Policjantowi pełniącemu służbę na drodze zabrania się:
  - 1) wykonywania czynności niezwiązanych ze służbą, a w szczególności wykorzystywania pojazdu służbowego do celów prywatnych;
  - 2) przebywania w radiowozie w czasie pełnienia służby statycznej, z wyjątkiem:
    - a) prowadzenia korespondencji radiowej,
    - b) sporządzania dokumentacji w związku z wykonywanymi zadaniami,
    - c) używania przyrządów rejestrujących wykroczenia, wymagających stałego lub okresowego nadzoru, oraz przyrządów do badania stanu trzeźwości,
    - d) przerwy w służbie,
    - e) niekorzystnych warunków atmosferycznych,
    - f) prowadzenia nadzoru nad ruchem w miejscach, w których zatrzymanie pojazdu do kontroli jest niemożliwe ze względów bezpieczeństwa,
    - g) realizacji zadań związanych z pilotażem;
  - 3) opuszczania trasy lub posterunku, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2;
  - 4) wsiadania do kontrolowanego pojazdu w przypadkach niezwiązanych z kontrolą stanu technicznego, wyposażenia pojazdu lub przewożonego ładunku albo z niezbędnym kierowaniem tym pojazdem;
  - 5) czynienia uwag i prowadzenia rozmowy z osobą kontrolowaną na tematy niezwiązane z przedmiotem kontroli;
  - 6) przyjmowania od osoby kontrolowanej dokumentów podawanych w portfelach, saszetkach lub podobnych przedmiotach;
  - 7) używania podczas jazdy czerwonych świateł błyskowych niezgodnie z ich przeznaczeniem.
2. Policjant może opuścić trasę lub posterunek, z zastrzeżeniem ust. 4:
  - 1) w razie konieczności:
    - a) udzielania pomocy chorym lub rannym uczestnikom ruchu drogowego,
    - b) doprowadzenia sprawcy wykroczenia lub przestępstwa do jednostki Policji, izby wytrzeźwień lub placówki służby zdrowia,
    - c) poddania osoby badaniu w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu lub innego środka działającego podobnie do alkoholu;
  - 2) w celu wykonywania poza kontrolowaną trasą czynności służbowych w rejonie lub na miejscu:
    - a) zdarzenia drogowego lub innego zdarzenia, w którym są zabiści lub ranni,
    - b) przestępstwa,
    - c) poważnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego;
  - 3) w razie podjęcia pościgu;
  - 4) w razie nagłych zdarzeń losowych dotyczących patrolu, w szczególności choroby policjanta lub awarii pojazdu;
  - 5) w innych uzasadnionych przypadkach na polecenie lub za zgodą przełożonego, przekazaną przez dyżurnego jednostki Policji, który dokonuje o tym zapisu w książce wydarzeń.
3. Przyczynę i czas opuszczania trasy lub posterunku z powodów określonych w ust. 2 pkt 1-4 oraz czas powrotu na trasę lub posterunek należy niezwłocznie zgłosić dyżurnemu jednostki Policji i odnotować w notatniku służbowym.
4. Decyzję o opuszczeniu przez patrol trasy centralnie koordynowanej podejmuje dyżurny komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji po uzgodnieniu z dyżurnym operacyjnym KGP, powiadamiając o tym dyżurnego jednostki Policji. O podjętej decyzji dyżurny KWP/KSP informuje naczelnika wydziału właściwego w sprawach ruchu drogowego komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji lub wyznaczoną przez niego osobę.
5. W przypadku opuszczenia przez patrol trasy centralnie koordynowanej dyżurny danej jednostki Policji niezwłocznie kieruje na trasę inny patrol pełniący służbę oznakowanym radiowozem.

§ 21

1. Policjant wykonuje kontrolę ruchu drogowego, w zależności od potrzeb, w sposób:
  - 1) dynamiczny, polegający na patrolowaniu trasy pojazdem służbowym z prędkością zapewniającą obserwację ruchu drogowego, statkiem powietrznym lub pieszo;
  - 2) statyczny, polegający na wykonywaniu czynności na posterunku lub podczas kierowania ruchem;
  - 3) dynamiczno-statyczny, polegający na wykonywaniu czynności, o których mowa w pkt 1 i 2, w sposób przemienny.
2. Kontrola ruchu drogowego powinna być wykonywana w sposób uwzględniający prewencyjne oddziaływanie na uczestników ruchu drogowego.
3. Podczas pełnienia służby w sposób statyczny oznakowany radiowóz powinien być ustawiony w miejscu bezpiecznym i widocznym dla uczestników ruchu. W warunkach niedostatecznej widoczności w radiowozie powinien być włączony świetlny napis „POLICJA”.
4. Policjant pełniący służbę na drodze oznakowanym pojazdem służbowym jest obowiązany używać świateł mijania lub świateł do jazdy dziennej przez całą dobę.
5. Do służby na trasach objętych centralną koordynacją należy kierować wyłącznie oznakowane samochody wyposażone w przyrządy kontrolno-pomiarowe oraz sprzęt umożliwiający natychmiastowe zorganizowanie punktu blokadowego, a w szczególności: kamizelki kuloodporne, hełmy, kolczatkę, broń automatyczną, zestaw „zapora”. Pojazdy te powinny posiadać co najmniej parametry techniczne, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia.
6. Przepisu ust. 5 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w § 20 ust. 5.

§ 22

1. Polecenie lub sygnał do zatrzymania pojazdu powinien być podawany z odległości uwzględniającej jego prędkość i w szczególności warunki: drogowe, ruchu oraz atmosferyczne, aż do momentu upewnienia się, że kierujący pojazdem polecenie lub sygnał zrozumiał.
2. Sposoby zatrzymywania pojazdów przez policjanta pieszego lub poruszającego się pojazdem określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 23

1. Policjant podający sygnał do zatrzymania obserwuje zatrzymywany pojazd tak, aby w przypadku niezatrzymania się go mógł odczytać i zanotować numer rejestracyjny lub w inny sposób zidentyfikować pojazd oraz jadące w nim osoby.
2. W razie niezatrzymania się pojazdu policjant natychmiast przekazuje dyżurnemu jednostki lub

operatorowi stanowiska kierowania informacje o tym pojeździe i znajdujących się w nim osobach oraz, w miarę możliwości, podejmuje pościg zgodnie z § 29.

3. Pojazd powinien być zatrzymany w miejscu, gdzie wykonanie czynności kontrolnych nie spowoduje utrudnienia lub zagrożenia bezpieczeństwa ruchu oraz policjanta i innych użytkowników drogi, np. na poboczu, pasie awaryjnym, zatoce postojowej, na chodniku, a w przypadku ich braku lub niemożliwości wykorzystania – na jezdni przy jej prawej krawędzi.
4. Przed podjęciem kontroli poza granicami miasta w okresie od zmierzchu do świtu policjant jest obowiązany każdorazowo przekazać drogą radiową dyżurnemu jednostki Policji informację o zamiarze kontroli, podając numer rejestracyjny pojazdu, jego markę, miejsce kontroli i inne ważne okoliczności, a po jej zakończeniu zameldować o tym dyżurnemu.
5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się w razie konieczności zatrzymania pojazdu w wyniku prowadzonych działań pościgowych lub prowadzenia planowanych działań kontrolno-blokadowych.
6. Policjant pełniący służbę na drodze w okresie od zmierzchu do świtu powinien być przygotowany do użycia broni służbowej, w tym automatycznej, która powinna znajdować się na wyposażeniu radiowozu, oraz mieć na sobie kamizelkę kuloodporną.

§ 24

1. Policjant podczas kontroli ruchu drogowego obowiązany jest do taktownego i życzliwego, lecz stanowczego zachowania się wobec uczestników ruchu.
2. Przed przystąpieniem do kontroli kierującego oraz sprawdzenia dokumentów, ładunku i stanu technicznego pojazdu policjant powinien wydać polecenie unieruchomienia silnika pojazdu, wyjęcia kluczyków ze stacyjki, a w przypadku przeprowadzania kontroli na jezdni lub poboczu – włączenia świateł awaryjnych o każdej porze doby, a jeżeli pojazd nie jest w niego wyposażony – włączenia świateł pozycyjnych w okresie zmniejszonej przejrzystości powietrza; kontrola powinna być przeprowadzona w obecności kierującego i przebiegać sprawnie.
3. Policjant może na prośbę pasażerów pojazdu zezwolić na jego opuszczenie, jeżeli ma pewność, że przebieg kontroli nie zostanie zakłócony.
4. Patrol poza obszarem zabudowanym może zatrzymać do kontroli tylko jeden pojazd z wyjątkiem sytuacji, gdy kierujący innym pojazdem dopuszcza się popełnienia przestępstwa lub wykroczenia.
5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się podczas wzmożonych działań realizowanych na podstawie odrębnego planu, których głównym celem jest skontrolowanie maksymalnej liczby kierujących pojazdami.

§ 25

1. W czasie kontroli pojazdu i osób policjant powinien zachować szczególne środki ostrożności, a zwłaszcza:
  - 1) obserwować osoby znajdujące się w pojeździe, a w uzasadnionych przypadkach wylegitymować je;
  - 2) nie dopuszczać, by kierujący pojazdem jednośladowym znajdował się z drugiej strony tego pojazdu.
2. Policjant niewykonyjący czynności kontrolnych obowiązany jest do ubezpieczania policjanta wykonującego te czynności. Fakt ten policjant odnotowuje w notatniku służbowym.

§ 26

1. W razie podejrzenia, że kierujący pojazdem jest w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu, policjant powinien spowodować opuszczenie przez niego pojazdu i przeprowadzić badanie:
  - 1) przy użyciu urządzeń elektronicznych dokonujących pomiaru zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu;
  - 2) przy użyciu metod niewymagających badania laboratoryjnego w celu ustalenia w organizmie obecności środka działającego podobnie do alkoholu.
2. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, nie jest w stanie poddać się lub odmawia poddania się badaniu określonymu w tym przepisie, należy ją uprzedzić o możliwości pobrania krwi lub moczu bez jej zgody, a w razie braku zgody – doprowadzić ją do najbliższej placówki służby zdrowia lub izby wytrzeźwień w celu pobrania krwi lub moczu.
3. Pojazd kierującego, o którym mowa w ust. 1, należy odpowiednio zabezpieczyć, wydając dyspozycję usunięcia pojazdu na strzeżony parking na koszt właściciela.
4. Przedsiębiorca usuwający pojazd może być wezwany tylko za pośrednictwem dyżurnego jednostki, który odnotowuje ten fakt w książce wydarzeń.
5. Pojazdu nie usuwa się z drogi, jeżeli istnieje możliwość przekazania go niezwłocznie, tj. do czasu zakończenia niezbędnych czynności, osobie wskazanej przez kierującego pojazdem, w tym również przybyłej na miejsce przeprowadzania kontroli, która ukończyła 18 lat, wyraziła zgodę na przyjęcie pojazdu, nie znajduje się w stanie nietrzeźwości, stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. Policjant powinien zażądać potwierdzenia w notatniku służbowym faktu przyjęcia pojazdu przez tę osobę.
6. O sposobie postępowania z pojazdem policjant zawiadamia dyżurnego jednostki Policji, który udziela mu wszechstronnej pomocy, zwłaszcza

gdy nie jest możliwe zabezpieczenie pojazdu w sposób określony w ust. 3 i 5.

7. W przypadku gdy kierujący, o którym mowa w ust. 1, przewozi osoby lub ładunek, które muszą być dostarczone do miejsca przeznaczenia w określonym czasie (np. artykuły łatwo psujące się lub zwierzęta), policjant powinien o tym fakcie niezwłocznie zawiadomić dyżurnego jednostki Policji w celu uzyskania dyspozycji co do dalszego postępowania.

§ 27

1. Doprowadzając kierującego wraz z pojazdem, pasażerami lub ładunkiem do jednostki Policji, policjant powinien w każdym przypadku:
  - 1) zatrzymać dokumenty uprawniające do kierowania pojazdem, dokumenty pojazdu i ładunku, a w razie potrzeby także dokumenty pasażerów;
  - 2) określić kierującemu kierunek, prędkość i sposób jazdy;
  - 3) jechać za pojazdem w bezpiecznej odległości.
2. Dyżurny jednostki Policji każdorazowo kwituje w notatniku służbowym policjanta lub na kopii notatki służbowej: przekazanie osób, pojazdów, zakwestionowanych przedmiotów oraz dokumentów sporządzonych w związku z podjętymi czynnościami, a także dokumentów stwierdzających uprawnienie do kierowania pojazdem lub jego używania.

§ 28

Jeżeli podczas kontroli ustalono, że za ujawnione wykroczenie odpowiedzialne są również inne osoby, policjant powinien wobec tych osób zastosować przysługujące mu środki prawne lub wystąpić o ich zastosowanie przez inne organy, w szczególności wobec rodziców i opiekunów dzieci oraz osób odpowiedzialnych za właściwy stan techniczny i eksploatację środków transportu, stan dróg, ulic i urządzeń zabezpieczających.

§ 29

1. Patrol może podjąć pościg indywidualny w szczególności za:
  - 1) kierującym pojazdem, który nie zastosował się do sygnału zatrzymania podanego przez policjanta lub w inny sposób jego zachowanie wskazuje jednoznacznie na chęć uniknięcia kontroli;
  - 2) kierującym pojazdem, który nie zastosował się do wiążącego polecenia wydanego przez policjanta, zabraniającego kierowania pojazdem;
  - 3) sprawcą przestępstwa lub sprawcą zdarzenia drogowego, który oddalił się z tego miejsca.
2. W przypadku konieczności podjęcia pościgu indywidualnego należy uwzględnić w szczególności:
  - 1) upływ czasu od momentu ucieczki;

- 2) kierunek ucieczki;
  - 3) rodzaj i cechy pojazdu będącego środkiem ucieczki;
  - 4) warunki, w jakich odbywa się ruch, warunki atmosferyczne i topograficzne;
  - 5) realne możliwości powodzenia pościgu.
3. Policjant powinien odstąpić od prowadzenia pościgu, a podjęty przerwać, jeżeli czynności pościgowe w sposób oczywisty zagrażają życiu lub zdrowiu policjanta bądź osób postronnych lub okoliczności, o których mowa w ust. 2, wskazują na brak możliwości osiągnięcia celu pościgu.
4. Sposób postępowania policjanta w razie konieczności podjęcia pościgu określają przepisy w sprawie organizowania i prowadzenia przez Policję działań pościgowych.
5. O podjęciu, zaniechaniu i zakończeniu pościgu należy niezwłocznie powiadomić dyżurnego jednostki Policji.

Rozdział 4

Czynności wykonywane przez policjantów na miejscu zdarzenia drogowego

§ 30

1. Czynności na miejscu zdarzenia drogowego wykonują policjanci pełniący służbę w komórce obsługi zdarzeń drogowych, zwanej dalej w skrócie „OZD”, lub inni policjanci ruchu drogowego właściwie wyposażeni, którzy ukończyli odpowiednie szkolenie w tym zakresie.
2. Służba w komórkach OZD powinna być pełniona przy użyciu wyłącznie oznakowanego pojazdu samochodowego typu „furgon” spełniającego minimalne wymagania techniczne i wyposażonego w zakresie określonym w załączniku nr 3 do zarządzenia.
3. Czynności, o których mowa w ust. 1, mogą wykonywać również policjanci grupy dochodowo-śledczej, a w przypadku zdarzenia, w którym nie ma osoby zabitej lub rannej, w uzasadnionych okolicznościach na polecenie dyżurnego jednostki Policji – inni policjanci.
4. W czynnościach, o których mowa w ust. 1, w miarę możliwości powinien uczestniczyć policjant, który ukończył szkolenie z zakresu techniki kryminalistycznej.

§ 31

1. Policjant, który jako pierwszy przybył na miejsce zdarzenia drogowego, jest obowiązany ustawić pojazd w sposób określony w § 18 ust. 2 w miejscu widocznym dla innych uczestników ruchu drogowego, a jednocześnie zapewniając bezpieczeństwo policjanta zabezpieczającego to miejsce, a następnie podjąć czynności polegające w szczególności na:

- 1) zapewnieniu porządku i bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia oraz współdziałaniu z innymi służbami ratowniczymi celem zminimalizowania skutków zdarzenia;
  - 2) udzieleniu pomocy przedlekarskiej ofiarom wypadku;
  - 3) ustaleniu rodzaju i skutków zdarzenia;
  - 4) zabezpieczeniu miejsca zdarzenia dla przeprowadzenia dalszych czynności procesowych;
  - 5) podjęciu pościgu, jeżeli sprawca zbiegł z miejsca zdarzenia, a pościg rokuje powodzenie zatrzymania sprawcy;
  - 6) ustaleniu osób uczestniczących w zdarzeniu i jego świadków oraz spisaniu ich danych personalnych, a także rozpytaniu co do okoliczności zdarzenia.
2. Po przybyciu na miejsce zdarzenia załogi OZD, policjant, o którym mowa w ust. 1, przekazuje dowódcy załogi informacje o wykonanych czynnościach, dokonanych ustaleniach i pozostaje do jego dyspozycji, a po zakończeniu służby – sporządza notatkę urzędową z zabezpieczenia miejsca zdarzenia.

§ 32

Policjant po uzyskaniu informacji o zdarzeniu drogowym:

- 1) dokumentuje źródło i czas uzyskania informacji, a jeżeli informację przekazał dyżurny jednostki, potwierdza drogą radiową jej przyjęcie i niezwłocznie udaje się na miejsce zdarzenia, a po przybyciu:
  - a) ustawia pojazd w sposób zapewniający bezpieczeństwo na miejscu zdarzenia, określony w § 18 ust. 1 lub 2,
  - b) informuje dyżurnego jednostki o rozpoczęciu czynności,
  - c) dokonuje wstępnej oceny zdarzenia co do skutków, rodzaju i ofiar oraz powiadamia o tym dyżurnego jednostki.

§ 33

1. Wykonując czynności na miejscu wypadku, tj. zdarzenia drogowego, w którym jest zabity lub ranny, policjant jest obowiązany:
  - 1) udzielić osobie rannej niezbędnej pomocy, w szczególności poprzez:
    - a) wydobyć lub uwolnić jej, w miarę możliwości, z pojazdu,
    - b) udzielenie pomocy przedlekarskiej,
    - c) sprowadzenie pomocy medycznej,
    - d) sprowadzenie, w razie potrzeby, innych służb specjalistycznych,
    - e) odizolowanie terenu i wezwanie specjalistycznej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w przypadku zagrożenia skażeniem niebezpiecznymi substancjami;

- 2) zorganizować ruch w nowo powstałej sytuacji oraz zabezpieczyć miejsce zdarzenia przed kolejnym wypadkiem lub kolizją, w szczególności poprzez:
  - a) ustawienie w odpowiednich miejscach znaków i urządzeń ostrzegawczo-zabezpieczających,
  - b) ustalenie form współpracy z innymi podmiotami biorącymi udział w likwidacji skutków wypadku,
  - c) czasowe zamknięcie lub ograniczenie ruchu, a w razie potrzeby zlecenie zarządcy drogi konieczności zorganizowania objazdu, o czym należy powiadomić dyżurnego jednostki w celu poinformowania o objazdach uczestników ruchu przy wykorzystaniu lokalnych mediów,
  - d) usunięcie z rejonu zdarzenia osób postronnych;
- 3) zabezpieczyć ujawnione ślady pod względem technicznym i procesowym przed ich utratą lub zniekształceniem, w tym również przez służby ratownicze i techniczne;
- 4) ustalić uczestników i świadków wypadku, spisać ich dane personalne;
- 5) poddać badaniu na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu kierującego (kierujących) pojazdem oraz inną osobę, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła kierować pojazdem uczestniczącym w wypadku;
- 6) na podstawie rozmowy z uczestnikami i świadkami obecnymi na miejscu oraz innych dowodów ustalić wstępnie przebieg i istotne okoliczności wypadku;
- 7) dokonać sprawdzeń uczestników wypadku i pojazdów w systemie informatycznym, a jeżeli jest to konieczne – odizolować od innych uczestników i świadków;
- 8) ustalić miejsce hospitalizacji uczestnika wypadku odwiezionego do szpitala, a jeżeli jest to osoba poszukiwana – powiadomić dyżurnego; w razie ucieczki uczestnika wypadku podjąć, w porozumieniu z dyżurnym, czynności zmierzające do ujęcia osoby;
- 9) przeprowadzić oględziny: miejsca zdarzenia, pojazdów w nim uczestniczących, rzeczy, a w przypadku niecierpiącym zwłoki – również zwłok, oraz dokonać innych czynności zgodnie z Kodeksem postępowania karnego (np. zarządzić zabezpieczenie pojazdu i odieży do dalszych badań);
- 10) sporządzić dokumentację z przeprowadzonych czynności procesowych, a w szczególności:
  - a) szkic miejsca wypadku, protokoły oględzin pojazdu i miejsca zdarzenia, protokoły przeprowadzonych badań na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, dokumentację fotograficzną, a w razie potrzeby i możliwości – zarejestrować obraz z przeprowadzanej czynności procesowej,
  - b) telegram o zdarzeniu, notatkę urzędową oraz kartę statystyczną zdarzenia drogowego Prd – 2/2;
- 11) w razie potrzeby niezwłocznie poinformować dyżurnego jednostki Policji o konieczności zawiadomienia prokuratora lub wezwania biegłego;
- 12) w udokumentowany sposób zabezpieczyć mienie uczestników wypadku, jeżeli sami nie są w stanie tego uczynić;
- 13) wykonać inne czynności, a w szczególności:
  - a) zleczone przez prokuratora lub dyżurnego jednostki,
  - b) zatrzymać w uzasadnionych przypadkach dokumenty, np. paszport, prawo jazdy, dowód rejestracyjny, tarcze tachografów,
  - c) poinformować uczestników wypadku o dalszej procedurze postępowania w sprawie,
  - d) w przypadkach niecierpiących zwłoki (np. potrzeba zastosowania środka zapobiegawczego, udział w zdarzeniu osoby czasowo tylko przebywającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zamieszkującej w znacznej odległości od miejsca wypadku) przesłuchać lub skierować na przesłuchanie świadków i uczestników wypadku,
  - e) w uzasadnionych przypadkach w razie potrzeby zatrzymać osobę w uzgodnieniu z dyżurnym prokuratorem;
- 14) wykonać czynności związane z przywróceniem ruchu drogowego w miejscu wypadku, w szczególności:
  - a) zarządzić usunięcie pojazdu,
  - b) wezwać zarządcę drogi do uporządkowania i uprzątnięcia miejsca zdarzenia,
  - c) usunąć urządzenia ostrzegawczo-zabezpieczające,
  - d) przywrócić ruch do stanu pierwotnego, w tym zlikwidować wprowadzone objazdy,
  - e) zgłosić dyżurnemu jednostki konieczność powiadomienia właściwego przedsiębiorcy odpowiedzialnego za ładunek o potrzebie jego zabezpieczenia,
- 15) jeżeli w wypadku jest osoba zabita lub osoba, która odniosła ciężkie obrażenia ciała i znajduje się w stanie nieprzytomnym, bądź gdy poszkodowanym jest nieletni, powiadomić dyżurnego jednostki Policji o konieczności zawiadomienia osoby najbliższej ofierze zdarzenia, a w przypadku cudzoziemca – odpowiedniego przedstawicielstwa państwa obcego;

- 16) powiadomić dyżurnego o zakończeniu czynności na miejscu wypadku, niezwłocznie sporządzić stosowną dokumentację z wykonanych czynności i wraz z zabezpieczonymi dokumentami przekazać ją dyżurnemu lub innemu policjantowi wyznaczonemu przez kierownika jednostki Policji.
2. Dokumentacja fotograficzna, o której mowa w ust. 1 pkt 10 lit. a, powinna zawierać również zdjęcia pojazdów wykonane prostopadle do uszkodzonych płaszczyzn (przedniej, tylnej i bocznych), pozwalające zidentyfikować markę, typ, model i numer rejestracyjny pojazdu.

§ 34

1. Wykonując czynności na miejscu kolizji, tj. zdarzenia drogowego, w którym nie ma osoby zabitej lub rannej, policjant jest obowiązany:
  - 1) zabezpieczyć w miarę potrzeby ślady położenia pojazdu i zarządzić usunięcie pojazdu z miejsca zdarzenia, aby nie powodował zagrożenia lub tamowania ruchu, a jeżeli jest to niemożliwe – wykonać czynności, o których mowa w § 33 ust. 1 pkt 2;
  - 2) ustalić uczestników oraz świadków kolizji na jej okoliczność, spisać ich dane personalne;
  - 3) w razie uzasadnionej potrzeby poddać badaniu na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu kierującego (kierujących) pojazdem oraz inną osobę, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła kierować pojazdem uczestniczącym w kolizji;
  - 4) w razie potrzeby wezwać zarządcę drogi do uporządkowania i uprzątnięcia miejsca kolizji;
  - 5) na podstawie rozmowy z uczestnikami i świadkami obecnymi na miejscu oraz innych dowodów ustalić przebieg i istotne okoliczności kolizji;
  - 6) dokonać sprawdzenia uczestnika kolizji oraz pojazdu w systemie informatycznym, a jeżeli jest to konieczne – odizolować od innych uczestników i świadków kolizji; w razie ustalenia osoby lub pojazdu poszukiwanego – powiadomić dyżurnego jednostki Policji;
  - 7) dokonać wzrokowej oceny miejsca kolizji oraz pojazdów w niej uczestniczących, a jeżeli wynika to z innych ustaleń – przeprowadzić czynności procesowe, m.in. zabezpieczyć pojazd lub jego części, odzież osoby uczestniczącej w kolizji oraz inne ślady istotne dla rozstrzygnięcia sprawy;
  - 8) zastosować wobec sprawcy kolizji postępowanie mandatowe, a w uzasadnionych przypadkach środki oddziaływania wychowawczego, jeżeli okoliczności tego zdarzenia nie budzą wątpliwości i żaden z jego uczest-

ników nie kwestionuje ustaleń poczynionych przez policjanta;

- 9) sporządzić notatkę urzędową, a jeżeli na miejscu kolizji nie jest możliwe ustalenie sprawcy wykroczenia lub oddalił się on z miejsca albo odmówił przyjęcia mandatu karnego – sporządzić w szczególności: szkic miejsca kolizji, protokół oględzin pojazdu oraz, w miarę możliwości, dokumentację fotograficzną, a w razie potrzeby i możliwości zarejestrować obraz z przeprowadzonych czynności;
  - 10) w razie potrzeby wykonać inne czynności, w szczególności:
    - a) zabezpieczyć w uzasadnionych przypadkach dokumenty, np. paszport, prawo jazdy, dowód rejestracyjny, tarcze tachografów,
    - b) poinformować uczestników kolizji o dalszej procedurze postępowania w sprawie,
    - c) przesłuchać lub skierować na przesłuchanie świadków i uczestników kolizji mających miejsce zamieszkania w znacznej odległości od miejsca zdarzenia,
    - d) zatrzymać osobę, jeżeli zachodzą przesłanki uzasadniające zastosowanie postępowania przyspieszonego;
  - 11) w razie potrzeby wykonać czynności związane z przywróceniem lub usprawnieniem ruchu drogowego w miejscu zdarzenia, a w szczególności:
    - a) zarządzić usunięcie pojazdu,
    - b) zgłosić dyżurnemu jednostki konieczność wezwania właściwych służb do porządkowania i uprzątnięcia miejsca zdarzenia,
    - c) usunąć urządzenia ostrzegawczo-zabezpieczające;
  - 12) powiadomić dyżurnego o zakończeniu czynności na miejscu zdarzenia, niezwłocznie sporządzić stosowną dokumentację z wykonanych czynności i wraz z zabezpieczonymi dokumentami przekazać ją dyżurnemu lub innemu policjantowi wyznaczonemu przez kierownika jednostki Policji.
2. Dokumentacja fotograficzna, o której mowa w ust. 1 pkt 9, powinna zawierać co najmniej zdjęcia pojazdów wykonane prostopadle do uszkodzonych płaszczyzn (przedniej, tylnej i bocznych), pozwalające zidentyfikować markę, typ, model i numer rejestracyjny pojazdu.

§ 35

1. Policjant na miejscu katastrofy drogowej jest obowiązany podjąć czynności określone w § 33 ust. 1 i 2, a w przypadku zdarzenia z niebezpiecznymi substancjami powinien:
  - 1) zbliżyć się do miejsca zdarzenia od strony, z której wieje wiatr, pojazd zaparkować w bezpiecznej odległości;

- 2) dokonać ustaleń rodzaju przewożonych środków;
- 3) unikać kontaktu z uwolnioną substancją;
- 4) odizolować teren skażenia.

Rozdział 5

Dokumentowanie służby policjanta

§ 36

1. Policjant ruchu drogowego dokumentuje przebieg własnej służby w notatniku służbowym. Dopuszcza się stosowanie notatnika służbowego w formie A-4, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Policjant w notatniku służbowym dokonuje wpisów dotyczących:
  - 1) odprawy i przebiegu służby, a w szczególności:
    - a) czasu rozpoczęcia i zakończenia odprawy oraz stopnia, imienia i nazwiska osoby ją prowadzącej,
    - b) miejsca i formy jej pełnienia,
    - c) zadań do realizacji,
    - d) danych osoby, z którą pełni służbę,
    - e) planowanych przerw w służbie,
    - f) czasu rozpoczęcia i zakończenia służby,
    - g) czasu i przyczyn opuszczenia trasy lub posterunku,
    - h) wyposażenia w przyrządy kontrolno-pomiarowe wykorzystywane w służbie;
  - 2) przeprowadzonych kontroli i wykonanych przez niego czynności, a w szczególności:
    - a) czasu rozpoczęcia i zakończenia oraz miejsca wykonywania kontroli pojazdu kierującego, osoby bądź patrolowanego odcinka trasy,
    - b) danych osobowych kierującego pojazdem, a w uzasadnionych przypadkach innego uczestnika ruchu,
    - c) marki i numeru rejestracyjnego pojazdu, ewentualnie rodzaju przewożonego ładunku,
    - d) sposobu zakończenia prowadzonej kontroli drogowej, w tym: zastosowanego środka (np. pouczenie, mandat karny, z podaniem kwoty, serii i jego numeru, wniosek o ukaranie do sądu grodzkiego) i kwalifikacji prawnej czynu,
    - e) zatrzymania dokumentu, z podaniem rodzaju, serii i numeru zatrzymanego dokumentu, numeru pokwitowania oraz podstawy prawnej,
    - f) innych informacji istotnych ze względu na wykonywane czynności, w tym m.in.: identyfikujących części pojazdu, opisujących niewłaściwe zachowanie kontrolowanego;
  - 3) sprawdzenia w odpowiednich ewidencjach: kierujących pojazdami, pojazdów oraz dokumentów, a w uzasadnionych wypadkach – innych uczestników ruchu;
- 4) poinformowania kierującego pojazdem o pełnieniu czynu podlegającego wpisowi do ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego i konsekwencji z tym związanych;
- 5) poddania badaniu w celu stwierdzenia obecności w organizmie alkoholu lub innego środka działającego podobnie do alkoholu, z podaniem: wyniku badania, numeru protokołu lub pozycji w rejestrze, ewentualnie numeru ampułki z krwią lub pojemnika z moczem;
- 6) czynności wykonywanych na miejscu wypadku lub kolizji drogowej z uwzględnieniem:
  - a) czasu, miejsca i okoliczności,
  - b) danych o właścicielu pojazdu i kierującym pojazdem,
  - c) informacji o podmiotach ubezpieczeniowych, w tym o numerze polisy,
  - d) danych świadków,
  - e) informacji o sporządzeniu dokumentacji zdarzenia (np. szkice, protokoły, notatki urzędowe);
- 7) użycia przyrządów kontrolno-pomiarowych oraz otrzymanych wyników pomiarów;
- 8) spostrzeżeń i wniosków, w tym zgłoszonych przez uczestników ruchu, odnoszących się w szczególności do zagrożeń, utrudnień, nieprawidłowości w oznakowaniu;
- 9) innych wydarzeń, zmian w czasie i miejscu służby, faktów kierowania ruchem, doraźnych poleceń przełożonych lub dyżurnego jednostki Policji, a także czasu i miejsca udzielania pomocy uczestnikom ruchu;
- 10) podsumowania czynności wykonanych w czasie służby, w szczególności przez podanie liczby:
  - a) skontrolowanych pojazdów i wylegitymowanych osób,
  - b) zastosowanych środków oddziaływania wychowawczego,
  - c) nałożonych mandatów karnych i ich sumy,
  - d) sporządzonych wniosków o ukaranie do organów orzekających w sprawach o wykroczenia,
  - e) zatrzymanych dokumentów oraz ich rodzaju,
  - f) ujawnionych poszukiwanych pojazdów i osób oraz przekazanych informacji,
  - g) sprawców przestępstw zatrzymanych na gorącym uczynku,
  - h) sporządzonych kart informacyjnych,
  - i) wniosków skierowanych do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego,
  - j) sporządzonych protokołów w związku z kontrolą;

- przestrzegania przepisów o transporcie drogowym,
  - stanu technicznego pojazdów wykonujących transport drogowy lub przewozy na potrzeby własne,
  - przewozu towarów niebezpiecznych,
- k) nałożonych decyzji w przypadku ujawnienia nieprawidłowości w transporcie drogowym,
- l) ujawnionych nieprawidłowości w obszarze infrastruktury drogowej mających wpływ na bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
3. Policjant pełniący służbę w komórce OZD dokumentuje przebieg służby wyłącznie w notatniku służbowym formatu A-4.
4. Kierownik komórki właściwej do spraw ruchu drogowego wyznacza osobę, która wydaje notatniki służbowe, rejestruje je oraz prowadzi ewidencję w tym zakresie, a po zapisaniu – przechowuje je.
5. Wydanie nowego notatnika powinno być poprzedzone zwrotem zapisanego. Nowy notatnik powinien mieć wypełnioną stronę tytułową.

§ 37

Na podstawie zapisów w notatniku służbowym policjant wypełnia każdorazowo po zakończeniu służby kartę statystyczną lub wprowadza dane do ewidencji komputerowej. Wzór karty statystycznej określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 38

1. Kierownik komórki właściwej do spraw ruchu drogowego lub wyznaczona przez niego osoba rozlicza policjanta ze służby oraz kwituje odbiór wszelkich przekazanych przez niego dokumentów, potwierdzając ten fakt własnoręcznym podpisem w notatniku służbowym policjanta.
2. Jeżeli rozliczenie ze służby nie może być dokonane przez osoby, o których mowa w ust. 1, dyżurny jednostki Policji potwierdza w notatniku służbowym policjanta fakt zakończenia służby oraz odbiór wszelkich przekazanych przez policjanta dokumentów.

§ 39

1. Do dokonywania wpisów dotyczących kontroli pracy policjanta przez przełożonych lub inne uprawnione osoby służy wyłącznie zarejestrowany notatnik do kontroli służby, który policjant jest obowiązany mieć przy sobie w czasie służby.
2. Kontrolowany policjant obowiązany jest odnotować w notatniku służbowym fakt przeprowadzonej kontroli przez przełożonego lub inne uprawnione osoby, określając: czas rozpoczęcia i zakończenia kontroli, stopień, imię i nazwisko kontrolującego.

§ 40

1. Policjant używający w trakcie pełnienia służby przyrządu kontrolno-pomiarowego do określenia prędkości jazdy pojazdu wypełnia na bieżąco zarejestrowaną książkę pracy tego przyrządu, wpisując swój stopień, imię i nazwisko, datę, godziny pracy, miejsce pracy, liczbę ujawnionych wykroczeń, oraz składa swój podpis. Czas i miejsce rozpoczęcia pracy oraz swoje dane osobowe policjant wpisuje przed przystąpieniem do pracy z przyrządem.
2. Książka pracy przyrządu kontrolno-pomiarowego, używanego w czasie służby, powinna znajdować się wraz z tym przyrządem.
3. Wzór książki pracy przyrządu kontrolno-pomiarowego określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 41

Policjant kierujący pojazdem służbowym powinien dokonywać wpisów do książki pracy sprzętu transportowego przed rozpoczęciem i po zakończeniu służby.

Rozdział 6 Przepisy końcowe

§ 42

Warunkiem prowadzenia przez policjanta czynności postępowania przygotowawczego w sprawie o wypadek, o którym mowa w § 33 ust. 1, jest ukończenie odpowiedniego szkolenia z zakresu ruchu drogowego.

§ 43

Kontrolę nad przestrzeganiem zarządzenia sprawuje dyrektor biura Komendy Głównej Policji właściwy do spraw ruchu drogowego.

§ 44

Kierownik jednostki organizacyjnej Policji w terminie 30 dni od dnia podpisania zarządzenia zapozna z jego przepisami podległych mu policjantów.

§ 45

Traci moc zarządzenie nr 1/2001 Komendanta Głównego Policji z dnia 4 stycznia 2001 r. w sprawie pełnienia służby na drogach przez policjantów (Dz. Urz. KGP Nr 3, poz. 25).

§ 46

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia podpisania, z wyjątkiem § 42, który wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia podpisania.

Komendant Główny Policji
nadinsp. Leszek Szreder

Załączniki
do zarządzenia nr 495
Komendanta Głównego Policji
z dnia 25 maja 2004 r.

Załącznik nr 1

**Minimalne
parametry techniczne pojazdów służbowych wykorzystywanych do pełnienia służby
na trasach objętych centralną koordynacją**

Samochód osobowy klasy średniej (segment D) z nadwoziem cztero- lub pięciodrzwiowym (sedan lub hatchback)

Lp.	Wyszczególnienie	J.m.	Wartość	Uwagi
1	2	3	4	5
1	Pojemność silnika	dm ³	1,8	
2	Moc silnika	KM	130	
3	Przyśpieszenie od 0 do 100 km/h	s	9	
4	Prędkość maksymalna	km/h	200	
5	ABS	-	wymagane	
6	AR (poduszki powietrzne)	-	2 (kierowca i pasażer)	
7	Rozstaw osi	mm	2600	
8	Wspomaganie układu kierowniczego	-	wymagane	
9	Regulacja kolumny kierowniczej	-	wymagane	
10	Światła przeciwmgłowe przednie	-	wymagane	
11	Ogumienie letnie i zimowe	-	wymagane	
12	Tarcze kół stalowe	-	wymagane	
13	Pełnowymiarowe koło zapasowe	-	wymagane	
14	Skrzynia biegów	-	mechaniczna pięciobiegowa	
15	Pojemność zbiornika paliwa	dm ³	50	
16	Pojemność bagażnika	dm ³	470	
17	Blokada tylnych drzwi	-	wymagana	
18	Blokada okien bocznych tylnych drzwi	-	wymagana	
19	Wzmocnienia boczne drzwi	-	wymagane	
20	Usztywnione zawieszenie przystosowane do dynamicznej jazdy	-	wymagane	

Załącznik nr 2

Sposoby zatrzymywania pojazdów

1) z chodnika lub pobocza (pieszo)	fot. nr 1a, 1b, 1c, 1d,
2) z jezdni (pieszo)	fot. nr 2a, 2b,
3) z pojazdu jadącego w tym samym kierunku:	
a) z motocykla	fot. nr 3a, 3b,
b) z samochodu	fot. nr 3c, 3d,
4) zatrzymywanie z pojazdu jadącego z przeciwnego kierunku:	
a) z motocykla	fot. nr 4a, 4b,
b) z samochodu	fot. nr 4c, 4d.

Opis sposobu zatrzymywania pojazdów przez policjantów**1. Zatrzymywanie z chodnika lub pobocza (pieszo) – fot. nr 1a, 1b, 1c, 1d:**

Policjant, stojąc przodem w kierunku nadjeżdżającego pojazdu, podnosi do góry zgiętą w łokciu prawą rękę (ewentualnie trzymając w niej tarczę do zatrzymywania pojazdów lub latarkę ze światłem czerwonym), a następnie wyprostowuje ją w bok, wykonując ruchy w płaszczyźnie pionowej, wskazując jednocześnie kierującemu miejsce zatrzymania pojazdu.

2. Zatrzymywanie z jezdni (pieszo) – fot. nr 2a, 2b:

Policjant, stojąc przodem do nadjeżdżającego pojazdu, podnosi do góry zgiętą w łokciu lewą rękę (ewentualnie trzymając w niej tarczę do zatrzymywania pojazdów lub latarkę ze światłem czerwonym), a następnie wyprostowuje ją w bok, wykonując ruchy w płaszczyźnie pionowej, wskazując jednocześnie kierującemu miejsce zatrzymania pojazdu.

3. Zatrzymywanie z pojazdu jadącego w tym samym kierunku – fot. nr 3a, 3b, 3c, 3d:

Policjant, jadąc na motocyklu, po zrównaniu się z zatrzymywanym pojazdem podnosi do góry zgiętą w łokciu prawą rękę w rękawicy z białym mankietem lub trzymając tarczę do zatrzymywania pojazdów albo latarkę ze światłem czerwonym, a następnie wyprostowuje ją w bok, wykonując ruchy w płaszczyźnie pionowej.

Policjant siedzący po prawej stronie kierującego samochodem, po zrównaniu się z zatrzymywanym pojazdem przez otwarte prawe przednie okno podaje sygnał do zatrzymywania wyciągniętą na zewnątrz prawą ręką trzymającą tarczę do zatrzymywania lub latarkę ze światłem czerwonym, wykonując nią ruchy w płaszczyźnie pionowej.

Uwaga:

Sygnał do zatrzymywania pojazdu może być podawany również przez policjanta kierującego samochodem przez otwarte lewe okno, wyciągniętą na zewnątrz lewą ręką trzymającą tarczę do zatrzymywania pojazdów lub latarkę ze światłem czerwonym, wykonując nią ruchy w płaszczyźnie pionowej aż do ugięcia ręki ponad dach samochodu.

4. Zatrzymywanie z pojazdu jadącego z przeciwnego kierunku – fot. nr 4a, 4b, 4c, 4d:

Policjant, jadąc na motocyklu w kierunku przeciwnym do zatrzymywanego pojazdu, podaje sygnał do zatrzymania wyciągniętą w górę zgiętą w łokciu lewą ręką w rękawicy z białym mankietem lub trzymającą tarczę do zatrzymywania pojazdów albo latarkę ze światłem czerwonym, a następnie wyprostowuje ją w bok, wykonując ruchy w płaszczyźnie pionowej.

Policjant kierujący samochodem sygnał do zatrzymania pojazdu nadjeżdżającego z przeciwnego kierunku podaje lewą ręką wyciągniętą na zewnątrz przez otwarte lewe przednie okno, trzymając tarczę do zatrzymywania pojazdów albo latarkę ze światłem czerwonym, wykonując nią ruchy w płaszczyźnie pionowej.

Uwaga:

Sygnał do zatrzymania pojazdu jadącego z przeciwnego kierunku może być podawany przez policjanta siedzącego obok kierującego radiowozem prawą ręką wyciągniętą przez otwarte prawe przednie okno, trzymając tarczę do zatrzymywania pojazdów albo latarkę ze światłem czerwonym, wykonując nią ruchy w płaszczyźnie pionowej aż do ugięcia ręki ponad dach samochodu.

fot. nr 1a

fot. nr 1b

fot. nr 1c

fot. nr 1d

fot. nr 2a

fot. nr 2b

fot. nr 3a

fot. nr 3b

fot. nr 3c

fot. nr 3d

fot. nr 4a

fot. nr 4b

fot. nr 4c

fot. nr 4d

Załącznik nr 3

Minimalne wymagania techniczne i wyposażenie samochodu policyjnego przeznaczony dla komórki obsługi zdarzeń drogowych

Pojazd powinien być wyposażony w oświetlenie wewnętrzne umożliwiające sporządzanie dokumentacji.

Zabudowa wnętrza pojazdu powinna być wyposażona w fotele z pasami oraz stolik, przystosowane do swobodnego sporządzania dokumentacji i ewentualnych szkiców, oraz szafka i półki do przechowywania niezbędnych przyborów do pisania i kreślenia, dokumentów oraz druków.

Należy zapewnić efektywne przewietrzanie i ogrzewanie części pasażerskiej pojazdu.

Część techniczna pojazdu powinna być oddzielona od części pasażerskiej stałą pełną przegrodą. Część techniczna pojazdu powinna być wyposażona w:

- półki i regały dostosowane do przewożenia niezbędnego wyposażenia technicznego, między innymi:
  - wózka do mierzenia odległości,
  - urządzenia elektronicznego do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu,
  - aparatu fotograficznego lub kamery wideo,
  - podnośnika hydraulicznego,
  - taśmy do oznaczania i wygradzania miejsca zdarzenia z napisem „Policja”,
  - pachołków odbłaskowych,
  - lamp błyskowych ze światłem barwy żółtej,
  - znaków drogowych,
  - przenośnej lampy halogenowej z przewodem długości co najmniej 20 m,
  - zestawu narzędzi;
- zabudowany na stałe maszt teleskopowy z zestawem oświetleniowym 2 x 500 W z głowicą wyprowadzoną ponad dach samochodu,
- szufladę wysuwaną do mocowania agregatu prądotwórczego,
- oświetlenie przedziału technicznego oraz terenu wokół drzwi tylnych.

Część pasażerska i techniczna pojazdu powinna posiadać instalację elektryczną prądu stałego 12 V oraz prądu przemiennego 230 V. Instalacja 230 V z gniazdem do podłączenia agregatu prądotwórczego, z zabezpieczeniem różnicowo-prądowym, gniazdami odbiorczymi w obu częściach pojazdu, prostownikiem 230 V/12 V, możliwość zasilania instalacji samochodowej i ładowania akumulatorów.

Lp.	Wyszczególnienie	J.m.	Wartość	Uwagi
1	2	3	4	5
1	Pojemność silnika	dm ³	2,0	
2	Moc silnika	KM	100	
3	Prędkość maksymalna	km/h	130	
4	ABS	-	wymagane	
5	Wspomaganie układu kierowniczego	-	wymagane	
6	Instalacja radiowa	-	wymagana	
7	Światła przeciwmgłowe przednie	-	wymagane	
8	Ogumienie letnie i zimowe	-	wymagane	
9	Tarcze kół stalowe	-	wymagane	
10	Pełnowymiarowe koło zapasowe	-	wymagane	
11	Skrzynia biegów	-	mechaniczna pięciobiegowa	
12	Pojemność zbiornika paliwa	dm ³	50	

